

[Justitsministeren]

får med en sådan rente dækning for omkostningerne ved at skulle finansiere betalingsforsinkelsen, og man undgår, at skyldnerne spekulerer i en lav morarente og bevidst udsætter betalingerne.

På denne baggrund blev morarenten fastsat til diskontoen med et tillæg på 2 pct.

I de senere år er der imidlertid indtrådt en ikke ubetydelig forskel mellem den gældende morarente og det almindelige renteniveau. Da regeringen lægger vægt på, at det fastholdes, at morarenten skal svare til den gennemsnitlige udlånsrente, foreslås det, at renten forhøjes til diskontoen + 6 pct., og at justitsministeriet hvert andet år får adgang til at ændre morarenten under hensyn til udviklingen i det almindelige renteniveau.

Fra erhvervslivets side har man fremsat ønske om en sådan ændring af renten, men forslaget tilgodeser også forbrugernes interesser. Således opnår man, at de forbrugere, der betaler rettidigt, ikke gennem købesummen indirekte kommer til at betale for dem, der ikke gør det.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne til dette, skal jeg anbefale forslaget til det høje tings velvillige behandling.

Riishøj (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om forbud mod installering af direkte elvarme.

(Lovforslag nr. L 27).

Det må forventes, at folketinget i denne folketingssamling endegyldigt vedtager at tage atomkraft ud af energiplanlægningen. Dette vil i givet fald være et meget stort fremskridt.

Imidlertid er det afgørende i samme anledning at lægge retningslinjerne for en alternativ ressourcebesparende og miljøvenlig energipolitik. En vigtig del af en sådan alternativ energipolitik vil være at nedbringe elforbruget. Ud fra importhensyn, ud fra miljøhensyn og ud fra overordnede energihensyn bør der sættes stærkt på nedbringelse af elforbruget. Forbud mod direkte elvarme er et af flere instrumenter til nedbringelse af det samlede elforbrug. Det er velkendt, at elskaberne ud fra kortsigtede driftsøkonomiske overvejelser fører en kampagne for

elvarme, ikke mindst i område 4, til skade for bestræbelserne for at udnytte lokale energikilder og vedvarende energi. Det er forslagsstillernes opfattelse, at disse bestræbelser i retning af at fremme kortsigtede driftsøkonomiske hensyn på bekostning af miljøhensyn og hensynet til forsyningssikkerheden bør standses.

På denne baggrund håber forslagsstillerne på folketingets velvillige behandling af lovforslaget.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 10/10 84 om den aktuelle flygtningesituation.

(Redegørelse nr. R 2).

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

1. Baggrunden for redegørelsen

I sommeren 1983 vedtog folketinget med et meget stort flertal den ny udlændingelov. Et af formålene med loven var at forbedre flygtningenes retsstilling.

Den nye formand for Dansk Flygtningehjælp, professor Thor A. Bak, har i forbindelse med sin tiltrædelse udtalt: »Den nye flygtningelov er god – den mest menneskelige af sin art i verden«.

Denne fine karakteristik angiver egentlig meget rigtigt, hvad det var, folketinget ønskede gennemført. Hvem vil ikke gerne hjælpe flygtninge? Man må jo betænke, at der er tale om mennesker i nød, der har et ofte meget påtrængende behov for hjælp.

Det ville være forkert, hvis regeringen alene tog æren for denne lov. Regeringens lovforslag var jo ikke så vidtgående som det, et flertal i folketinget ønskede. I et sådant tilfælde må man jo – det nødvendiggør de politiske realiteter – forhandle og indgå forlig.

Der var udbredt tilfredshed i folketinget med det opnåede resultat, og det blev fra mange sider fremhævet som meget betydningsfuldt, at Danmark således stillede sig velvilligt over for flygtningene og opfyldte sine humanitære forpligtelser.

Siden vedtagelsen af loven har Danmark oplevet en kraftig stigning i antallet af personer, der søger politisk asyl her i landet. I særdeleshed har situationen udviklet sig nær-

[Justitsministeren]

mest eksplosivt fra forårsmånederne og indtil i dag.

Denne udvikling, der ikke var uventet, men hvor omfanget nok alligevel har overrasket, har i den senere tid givet anledning til en ganske omfattende offentlig debat. Det er ikke alt, hvad der er kommet frem i den forbindelse, der er korrekt, ligesom jeg heller ikke synes, at debatten fuldt ud har været i stand til at sætte problemerne i det rette perspektiv.

For at bringe klarhed om forholdene har jeg derfor fundet det nødvendigt over for folketinget nærmere at redegøre for den aktuelle flygtningesituation. Jeg føler, at folketinget i den nuværende situation har krav på en sådan redegørelse.

Det er samtidig mit håb, at det herigenem også vil være muligt at pege på nogle af de forhold, der – i hvert fald efter min opfattelse – har været en medvirkende årsag til, at situationen har udviklet sig, som den nu engang har.

2. Loven/lovforslaget

I udlændingeloven, som folketinget vedtog i juni måned 1983, findes bestemmelserne om opholdstilladelse til flygtninge i §§ 7–8.

Bestemmelserne svarer i deres nuværende udformning ikke til det lovforslag, som regeringen fremsatte. På en række ganske afgørende punkter ønskede et flertal i folketinget at gennemføre mere vidtgående bestemmelser. Under behandlingen her i tinget advarede jeg flere gange imod disse ændringer og imod, at Danmark herved påtog sig en i international henseende ensidig og i national henseende uoverskuelig forpligtelse.

Jeg skal senere vende tilbage til disse forhold.

Interessen har i den seneste tid især samlet sig omkring de såkaldte »spontane flygtninge«, det vil sige flygtninge, som normalt enkeltvis eller i mindre grupper selv henvender sig her i landet og anmoder om asyl.

Inden for gruppen af spontane flygtninge må der normalt skelnes imellem konventionsflygtninge og de facto-flygtninge.

Konventionsflygtninge er de udlændinge, der er omfattet af FN's flygtningekonvention fra 1951. Det er – med visse undtagelser – personer, der som følge af velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af race, religion, na-

tionalitet, tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller deres politiske anskuelser befinder sig uden for deres hjemland, og som ikke er i stand til – eller på grund af denne frygt ikke ønsker – at søge hjemlandets beskyttelse.

Konventionsflygtninge har efter loven et egentligt retskrav på opholdstilladelse, hvis de søger om det – enten her i landet eller ved grænsen.

De facto-flygtninge er udlændinge, der ikke opfylder konventionens betingelser, men som af lignende grunde som nævnt i konventionen eller af andre tungtvejende grunde ikke bør sendes tilbage til hjemlandet. Også de facto-flygtninge har efter loven retskrav på opholdstilladelse, hvis de søger om det her i landet eller ved grænsen.

Det lovforslag, som regeringen fremsatte i folketinget, og som svarede til indstillingen hos flertallet i udlændingelovsudvalget, var formuleret på en sådan måde, at den liberale praksis, som Danmark igennem en lang årække havde fulgt på dette område, nu blev lovfæstet. Efter lovforslaget skulle derfor alene konventionsflygtninge have et egentligt retskrav på opholdstilladelse. Dette retskrav var dog ikke ubetinget, idet asyl kun skulle gives, såfremt der ikke var særlige grunde, der talte imod det. Danmark er nemlig efter flygtningekonventionen ikke forpligtet til at give flygtninge opholdstilladelse, men alene til at sikre, at de pågældende er beskyttet mod hjemsendelse. Med den foreslåede formulering var det derfor hensigten at sikre en vis dispositionsmulighed, såfremt situationen for eksempel skulle udvikle sig på en måde, der var ganske uforudsigelig.

Ud over dette forbehold havde regeringen endvidere fundet det nødvendigt også at tage forbehold over for tilfælde af masseindstrømning af flygtninge.

For så vidt angår de facto-flygtninge kunne disse efter lovforslaget få meddelt opholdstilladelse, men havde ikke noget egentligt krav herpå.

For at kunne få et mere fuldstændigt indtryk af udlændingelovens bestemmelser er jeg nødt til at fremhæve yderligere et par forhold af interesse.

Det første er af mere teknisk betonet karakter, men dog ganske betydningsfuldt i denne forbindelse. Det drejer sig om det såkaldte »første asyllands princip«,

[Justitsministeren]

Den ret, som en udlænding har til at få asyl her i landet, er efter loven betinget af, at han ikke allerede har opnået beskyttelse i et andet land. Hvis et andet land i øvrigt, for eksempel på grund af længerevarende ophold dér, nære slægtninge eller lignende, er nærmere til at yde beskyttelse end Danmark, kan asylansøgeren ligeledes henvises dertil, hvis det må antages, at han kan opnå beskyttelse dér.

Internationalt anerkendes »første asyl-lands reglen« som en slags international værnetingsregel, der giver grundlag for efter en konkret vurdering at nægte asyl og i stedet at henvise asylansøgeren til et andet land, der må antages at være nærmere til at behandle sagen.

Det er med den formulering, som loven fik i folketinget, og den praksis, der hidtil har dannet sig, meget vanskeligt at henvise udlændinge, der anmoder om asyl i Danmark, til andre lande, hvortil de på den ene eller anden måde har en tættere tilknytning end til Danmark.

Det sidste i forbindelse med selve loven, som jeg vil knytte nogle bemærkninger til, er reglerne om asylansøgerens ret til at opholde sig her i landet under sagens behandling.

Efter loven må en asylansøger ikke afvises af politiet ved grænsen. Sagen skal i stedet forelægges for direktoratet for udlændinge til afgørelse. Under selve asylsagens behandling, herunder behandlingen i flygtningenævnet af en eventuel klage, har udlændingen ret til at opholde sig her i landet.

Disse regler kan medføre – og har rent faktisk medført – resultater, som efter min opfattelse nærmer sig det groteske. Vesttyske statsborgere har for eksempel søgt asyl her i landet efter den nye lov og har haft ret til at være her under sagens behandling. Asylreglerne har ligeledes været brugt – og efter min mening misbrugt – af udlændinge, som på grund af almindelig kriminalitet er blevet udvist, til at forlænge deres ophold her i landet.

Efter det oprindelige lovforslag kunne denne situation have været undgået, idet nemlig myndighederne kunne træffe beslutning om, at en udlænding ikke skulle have ret til at opholde sig her i landet, såfremt hans klage måtte anses for åbenbart grundløs.

3. Udviklingen

For at kunne vurdere den nuværende situation i et lidt større perspektiv synes jeg, at der kan være anledning til at se nogle år tilbage i tiden og på udviklingen siden da.

Antallet af spontane asylansøgere har i en længere årrække forud for lovændringen været forholdsvis stabilt. Op imod 200 har hvert år fået opholdstilladelse her i landet som politiske flygtninge.

Herudover har Danmark i årenes løb påtaget sig at løse sin del af det internationale flygtningeproblem.

Efter opstanden i Ungarn i 1956 modtog vi således her i landet ca. 1.400 ungarske flygtninge. I 1969 godkendte regeringen, at der blev åbnet for indvandring af polske jøder, der af de polske myndigheder havde fået tilladelse til at udvandre til Israel efter at have opgivet deres polske nationalitet. Ca. 3.500 fik på denne måde opholdstilladelse her i landet. I årene 1972–73 modtog vi ca. 150 flygtninge af asiatisk afstamning, hovedsagelig handicappede med familier, som var blevet udvist fra Uganda, og efter den politiske omvæltning i Chile i 1973 modtog vi i alt ca. 700 flygtninge derfra.

I forbindelse med det meget store antal bådflygtninge fra Indokina indgik Danmark i 1978 på den såkaldte skibsgarantiordning; efter den er vi forpligtede til at tage imod flygtninge, der opsamles af danske skibe, og som ikke kan genbosættes i andre lande. I årene fra 1979 til og med 1983 tog Danmark således imod godt 1.700 bådflygtninge.

Med henblik på at sikre en større kontinuitet og fleksibilitet i flygtningemodtagelsen blev der i 1978 indført en fast årlig flygtningekvota, idet folketinget på finansloven afsatte et beløb svarende til udgiften ved modtagelse og integration af ca. 500 flygtninge. Denne kvota på 500 flygtninge har været fastholdt indtil i dag, dog med en ekstraordinær forhøjelse på yderligere 500 for 1979.

Kvoten omfatter alle flygtningekategorier, herunder såvel spontanflygtninge som flygtninge, der genbosættes her i landet efter aftale med FN's flygtningehøjkommissær. Kvoten omfatter også familiemedlemmer til herboende flygtninge, der senere ankommer til landet, såfremt de tildeles flygtningestatus.

Der har i den offentlige debat om flygtningespørgsmålet været sagt meget – mere

[Justitsministeren]

eller mindre rigtigt – om familiesammenfø-
ringsproblemerne, og jeg synes derfor, at der
kan være behov for et par afklarende be-
mærkninger.

Efter udlændingelovens § 9 har ægtefæller,
mindreårige børn og forældre over 60 år un-
der nærmere angivne betingelser ret til fami-
liesammenføring med herboende udlændin-
ge. Jeg synes, at der kan være anledning til
at fremhæve, at denne ret naturligvis består
uafhængigt af, om den herboende udlænding
har status som flygtning eller ej, og retten er
derfor i princippet også uafhængig af flygt-
ningekvoten. For at få et samlet billede af
virkningerne af en øget flygtningestrøm må
man heller ikke glemme de familiesammen-
føringer, der følger efter. Det har jo betyd-
ning både for de sociale udgifter og på det
beskæftigelsesmæssige område.

Efter gennemførelsen af den nye udlæn-
dingelov har situationen ændret sig betyde-
ligt. Allerede i slutningen af 1983 indtrådte
der en kraftig stigning i antallet af spontane
asylansøgere, og denne stigning er i løbet af
1984 blevet særdeles markant.

Jeg kan illustrere udviklingen med nogle
tal.

Antallet af spontane asylansøgere udgjorde
for hele 1983 332.

For 1984 har situationen måned for må-
ned udviklet sig som følger:

januar	53
februar	39
marts	84
april	81
maj	124
juni	186
juli	378
august	404
september	540

Det vil sige for den forløbne del af 1984
knap 1.900.

Det er forbundet med betydelig usikker-
hed at forsøge at vurdere, hvorledes udvik-
lingen kan forventes at blive i de næste må-
neder og i de følgende år. Det synes dog at
være en almindelig erfaring, at jo mere kend-
skabet til, at et lands flygtningelovgivning er
liberal, spredes, jo større virkning får det på
antallet af asylansøgninger.

Hvad der i denne sammenhæng dog er det
væsentligste – og det vil jeg gerne fremhæve

så klart, som det overhovedet er muligt – er,
at vi med den nugældende lov ikke er i stand
til at reagere, selv over for den størst tænke-
lige tilstrømning.

Om sammensætningen af flygtningestrøm-
men kan jeg i øvrigt oplyse, at iranerne ud-
gør ca. 50 pct. af det nuværende antal på
knap 1.900. Statsborgere fra Sri Lanka, som
tilhører det tamilske mindretal, udgør ca. 10
pct., polske statsborgere godt 5 pct. og iraki-
ske og tyrkiske statsborgere hver lidt mindre
end 5 pct. De resterende ca. 25 pct. af asyl-
ansøgerne kommer fra mere end 30 andre
lande. Navnlig for iranernes vedkommende
har udviklingen været accelererende i de se-
neste måneder, idet ca. 700 af i alt godt 900
iranere er ankommet i juli–september i år.

4. Sagsbehandlingen

Det er min opfattelse, at der kan være be-
hov for nærmere at beskrive, hvorledes selve
behandlingen af en anmodning om politisk
asyl foregår: hvilke myndigheder er implicere-
t i sagens behandling, og hvorledes er det
indbyrdes kompetenceforhold?

I den typiske situation fremsættes anmod-
ningen om politisk asyl over for politiet ved
grænsen. I et sådant tilfælde skal politiet
straks forelægge sagen for direktoratet for
udlændinge. Udlændingen skal endvidere
gøres bekendt med sin adgang til at sætte sig
i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp.

I en række tilfælde henvender udlændinge,
der lovligt er indrejst her i landet, sig under
opholdet til direktoratet eller politiet og an-
moder om politisk asyl.

Det er indlysende, at direktoratet for ud-
lændinge ikke uden en nærmere undersøgel-
se af den enkelte asylansøgers forhold kan
tage stilling til sagen.

Bistand til gennemførelsen af de nødven-
dige undersøgelser ydes af politiet.

Der kan i denne forbindelse være anled-
ning til at fremhæve, at politiet ikke har no-
gen særlig kompetence, men alene har til
opgave at yde bistand på den måde og i det
omfang, som direktoratet ønsker det.

Rent praktisk vil der umiddelbart efter, at
en asylansøgning er blevet fremsat, blive
foretaget en foreløbig registrering og derefter
senere en mere omfattende undersøgelse af
ansøgerens forhold. Disse undersøgelser om-
fatter en indgående afhøring af asylansøge-

[Justitsministeren]

ren om de forhold, der begrundes hans anmodning om asyl, om hans personlige og familiemæssige forhold, om udrejsen fra hjemlandet og om rejseruten her til landet.

Det er klart, at afhøringernes omfang og tilrettelæggelse må variere ganske betydeligt. Den nærmere udformning må afhænge af, om den pågældendes forklaring forekommer sammenhængende og troværdig, og om der i det konkrete tilfælde kan være anledning til at koncentrere sig særligt om det såkaldte førsteasylsproblem. Afhøringernes omfang påvirkes også af, om der er tale om en enkeltstående sag eller den foreliggende sag er én af et større antal helt eller nogenlunde ensartede tilfælde – som det for eksempel gør sig gældende med iranersagerne.

De undersøgelser, der foretages, vil efter omstændighederne også indebære, at direktoratet søger at få asylansøgernes oplysninger bekræftet, for eksempel gennem udenrigsministeriet eller gennem internationale organisationer. Det burde være indlysende, men for at undgå enhver misforståelse i denne forbindelse vil jeg nævne, at der selvfølgelig ikke tages kontakt med myndighederne i det land, hvor ansøgeren påstår sig forfulgt.

Danske myndigheder er ikke blinde for den mulighed, at visse fremmede stater søger – om jeg så må sige – at »plante« agenter blandt de »rigtige« flygtninge. Derfor omfatter direktoratets og politiets undersøgelser også en nærmere sikkerhedsmæssig efterprøvning af asylansøgernes forklaring. Omfanget af denne efterprøvning må naturligvis afhænge af de foreliggende omstændigheder og af de reelle muligheder, der består for at danne sig et indtryk af den sikkerhedsmæssige risiko. De sikkerhedsmæssige undersøgelser er meget væsentlige, både af hensyn til den danske stat og af hensyn til beskyttelsen af de grupper, der rent faktisk opnår ret til at forblive her i landet.

På grundlag af de undersøgelser, der er foretaget i hver enkelt sag, træffer direktoratet for udlændinge en afgørelse om, hvorvidt den pågældende kan meddeles opholdstilladelse her i landet som flygtning.

Der er under alle omstændigheder tale om en individuel behandling af hver enkelt sag og en individuel afgørelse i hvert enkelt tilfælde.

Direktoratets afgørelser kan påklages til flygtningesnævnet.

Det kan konstateres, at næsten alle afslag på anmodninger om politisk asyl bliver påklaget, og at også en meget stor del af de sager, hvori direktoratet giver de facto-status, påklages med påstand om konventionsstatus.

Flygtningesnævnet spiller således en meget betydningsfuld rolle vedrørende administrationen af lovens regler, og jeg synes derfor, at der kan være anledning til at se lidt nærmere på, hvorledes nævnet fungerer.

Der findes i loven en række sagsbehandlingsregler for behandlingen af klagesager. Disse regler er udformet på en sådan måde, at der herigennem tilstræbes en domstolslignende behandling af sagerne. Der er således mulighed for at beskikke advokat for klageren, og der er ret til aktindsigt i det materiale, der ligger til grund for afgørelsen. Herudover har klageren en ubetinget ret til mundtligt at forelægge sagen for nævnet.

Det er flygtningesnævnet, der med sin praksis nærmere fastlægger indholdet af de forholdsvis elastiske bestemmelser, der er afgørende for, om der kan gives asyl. Det er således også nævnet, der gennem afgrænsningen af det temmelig vanskelige og – må man erkende – noget politisk prægede de facto-flygtningebegreb har en helt afgørende indflydelse på udviklingen på dette område.

Det var efter lovforslaget alene tanken, at nævnet skulle kunne tage stilling til spørgsmålet om, hvorvidt en person opfyldte flygtningekonventionens bestemmelser eller ej, medens den politisk ansvarlige administration i øvrigt skulle tage sig af spørgsmålet om de facto-status. Det er fortsat min opfattelse, at lovforslagets ordning var den mest hensigtsmæssige.

Efter lovforslaget havde klageren ikke som efter loven en ubetinget ret til personligt foretræde for nævnet, men nævnet kunne selv træffe beslutning om, hvorvidt en sag skulle behandles mundtligt eller ej. Efter min opfattelse kan retten til personligt foretræde give anledning til betydelige vanskeligheder, såfremt større, ensartede grupper af klagere individuelt ønsker at benytte denne mulighed.

5. Situationen nu

Når en udlænding henvender sig her i landet og anmoder om asyl, har han som nævnt

[Justitsministeren]

ret til at opholde sig her under sagens behandling.

Det påhviler herefter direktoratet for udlændinge at skaffe den pågældende logi og i det hele taget at sørge for den pågældendes underhold – det drejer sig både om mad, tøj, lægehjælp og så videre. Kun i yderst begrænset omfang er asylansøgere selv i besiddelse af midler til at dække de nødvendige udgifter.

Før lovændringen i 1983 var det administrative arbejde, der var forbundet med indkvartering med videre, af forholdsvis begrænset omfang, og man benyttede i vid udstrækning mindre hoteller i København til formålet.

Den voldsomme stigning i antallet af asylsager har naturligvis påført direktoratet meget betydelige vanskeligheder, og der er derfor indledt et tæt samarbejde med Dansk Røde Kors om løsningen af disse praktiske problemer.

Dansk Røde Kors har jo siden efteråret 1982 drevet en kontaktvirksomhed af humanitær karakter for asylansøgere og henvendte sig da også forud for lovændringen til justitsministeriet med anmodning om at blive medinddraget i løsningen af opgaverne.

Jeg er meget glad for, at Røde Kors på denne måde er trådt til og har kunnet bistå justitsministeriet hurtigt og effektivt. Det hidtidige samarbejde er forløbet meget tilfredsstillende – så tilfredsstillende, at der i løbet af kort tid vil blive indgået en rammeaftale, hvori de nærmere retningslinjer for samarbejdet vil blive fastlagt.

Jeg kan oplyse, at Røde Kors allerede har startet driften af et egentligt modtagelsescenter – Næsseslottet – og at det yderligere er tanken, at man også for direktoratet skal drive andre faste indkvarteringssteder. Der er allerede taget kontakt med forsvarsministeriet og indgået aftale om midlertidig overtagelse af flyvestationerne Kagerup og Kongelunden til dette formål. Opgaverne vedrørende fremskaffelse af tøj og personlige fornødheder og til en vis grad også vedrørende lægelige og sundhedsmæssige forhold er Røde Kors også indstillet på at tage sig af.

Det er indlysende, at direktoratet for udlændinge – og for så vidt også politiet – ikke hidtil har været i stand til at holde trit med antallet af nytilkomne sager.

For det første viste det sig i løbet af forsommeren, at direktoratets fysiske rammer var fuldstændig sprængt, og man var derfor nødsaget til at etablere en selvstændig flygtningeafdeling i Albertslund.

Herudover er der iværksat en række andre foranstaltninger, som har til formål at nedbringe den tid, der går med sagens behandling. Alle må have forståelse for, at disse mennesker, som har opgivet en fortsat tilværelse i hjemlandet, ikke kan forventes at falde til ro, så snart de ankommer her til landet, men at dette først kan ske, når der foreligger en afgørelse af, om de kan forblive her eller ej. Det er derfor min opfattelse, at vi skylder disse mennesker, at afgørelsen vedrørende deres videre skæbne træffes uden unødige forsinkelser.

Med dette formål har jeg derfor besluttet, at både direktoratet og politiet i denne trængte situation skal styrkes, således at opgaven kan løses. Der er således blevet overført personale fra andre dele af politiet til den afdeling, der beskæftiger sig med disse sager, og der er på tilsvarende vis udlånt personale fra andre dele af justitsministeriets område til direktoratet for udlændinge. Herudover er der endvidere efter aftale med direktoratet for udlændinge og rigspolitechefen truffet beslutning om, at der vedrørende det meget store antal og meget ofte helt ensartede sager vedrørende iranere kan gennemføres en rationaliseret sagsbehandling.

Der har været fremsat en vis kritik af netop denne beslutning, men jeg er egentlig lidt uforstående over for denne kritik.

Man må tænke på, at der her er tale om en gruppe stort set ensartede sager. Det påberåbte asylgrundlag, flugtveje og andre forhold af betydning er ligeledes stort set identiske. Jeg kan derfor ikke se beslutningen som udtryk for positiv særbehandling af iranere, som det har været nævnt, men i stedet som udtryk for en helt naturlig og administrativt hensigtsmæssig planlægning. Jeg vil gerne specielt fremhæve, at der selvfølgelig ikke er blevet slækket på de nødvendige sikkerhedsmæssige undersøgelser.

6. Økonomien

En redegørelse for den aktuelle flygtningesituation må nødvendigvis også indeholde en redegørelse for de udgiftsmæssige konsekven-

[Justitsministeren]

ser, som det stigende antal flygtninge fører med sig.

Som nævnt har vi her i landet igennem en årrække arbejdet med en flygtningekvota på 500. Det vil sige, at der på de årlige finanslove har været optaget en bevilling svarende til udgifterne til modtagelse og integration af ca. 500 flygtninge.

Denne bevilling er nu opbrugt, og det er nødvendigt at tilvejebringe bevillingsmæssig dækning for merudgifterne i 1984 og naturligvis også for 1985 og fremover.

De udgifter, der er forbundet med modtagelse af flygtninge, kan deles op i tre grupper, der har forbindelse med flygtningens vej ind i det danske samfund.

I perioden fra asylansøgningen er fremsat og indtil dette spørgsmål er afgjort, afholdes en række udgifter af justitsministeriets bevillinger. Det er udgifter til indlogering, underhold, tolkebistand, lægehjælp og så videre. Disse udgifter, der hidtil har været budgetteret til godt 5 millioner kroner årligt, vil antagelig overstige 60 millioner kroner i 1984.

Så snart en udlænding har fået opholdstilladelse her i landet som politisk flygtning, overgives han til Dansk Flygtningehjælp, der bistår den pågældende med at blive integreret i det danske samfund. Integrationsomkostningerne er ca. 60 millioner kroner pr. 500 flygtninge. Disse 60 millioner kroner dækker udgifterne i integrationsperioden, der er ca. 18 måneder. Det er vanskeligt at skønne over merudgiften, der er forbundet med Dansk Flygtningehjælps arbejde som følge af stigningen i antallet af asylansøgere. Det samlede antal flygtninge, der ankommer i år, vil antagelig ligge et godt stykke over 2.000. Det vil sige, at merudgiften for at integrere de flygtninge, der dels er kommet og dels må forventes at komme i de resterende måneder i år, vil andrage ca. 250 millioner kroner.

Efter udløbet af integrationsperioden vil de flygtninge, der ikke er i stand til at klare sig selv, have krav på social bistand fra vedkommende kommune. Efter de gældende regler refunderer staten 100 pct. af de afholdte udgifter til konventionsflygtninge og 50 pct. af udgifterne til de facto-flygtninge. Den samlede udgift til social bistand til flygtninge andrager ca. 15 millioner kroner hvert år for hver 500 flygtninge. De samlede sociale udgifter til konventionsflygtninge anslås til 91 millioner kroner for 1984 og vedrører ca.

2.000 familier. De sociale udgifter til de facto-flygtninge kan ikke specificeres nærmere.

Stigningen i antallet af flygtninge vil endvidere medføre forøgede udgifter for kommunerne, især til boligstøtte og danskundervisning.

Jeg kan oplyse, at såvel justitsministeriet som socialministeriet har til hensigt snarest at forelægge folketingets finansudvalg de nødvendige aktstykker.

7. Afslutning

Jeg fremhævede indledningsvis Dansk Flygtningehjælps nye formands udtalelse om, at den nye udlændingelov på flygtningeområdet er den mest menneskevenlige af sin art i verden.

Jeg synes, at der efter denne redegørelse, og nu med viden om lovens virkning, er grund til at spørge, om det også var denne retstilstand, folketinget ønskede. Var folketinget indstillet på at gennemføre en lov, som ikke giver danske myndigheder nogen mulighed for at reagere overhovedet, selv over for den størst mulige tilstrømning, og uanset hvordan situationen i øvrigt udvikler sig?

Hvis det er tilfældet, går jeg ud fra, at folketinget også er indstillet på at betale de meget store omkostninger, der i en lang årrække vil være forbundet hermed.

Det er efter min opfattelse af afgørende betydning, at de regelsæt, der især i de vesteuropæiske lande er afgørende for, om der skal gives asyl, er af nogenlunde ensartet karakter. Herigennem opnår man, at et enkelt land ikke kommer til at fremstå som landet, hvor alle kan få ophold, og hvortil derfor strømmen af udlændinge med selvforstærkende virkning søger hen. Det er væsentligt, at flygtningestrømmen og dermed de byrder, der er forbundet hermed, i stedet fordeler sig mere jævnt. Om den vesteuropæiske asylstandard – hvis jeg må kalde det sådan – så er høj nok, er et andet problem. Men det problem bør efter min opfattelse først og fremmest løses ved en fælles international indsats. Det ensidige – og store – skridt, som Danmark har taget frem foran de øvrige vesteuropæiske lande, kan – og jeg synes, at udviklingen demonstrerer det – indebære ganske uoverskuelige konsekvenser.

Den nye udlændingelov har nu været gældende i et år. Normalt er der ikke behov for

[Justitsministeren]

en debat om nye love så kort tid efter. Her er det imidlertid tilfældet, og jeg vil gerne med denne redegørelse åbne for debatten.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 1:

Forespørgsel til socialministeren [om sagsbehandling og erstatninger i arbejdsskadesager].

Af Erik B. Smith (S) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 3/10 84).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 2:

Forespørgsel til udenrigsministeren [om den udenrigs- og sikkerhedspolitiske situation].

Af Anker Jørgensen (S) m. fl.

(Forespørgslen anmeldt 3/10 84).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 3:

Forepørgsel til arbejdsministeren [om udviklingen i arbejdsløsheden og om regeringens vurdering af behovet for en nedsættelse af arbejdstiden].

Af Svend Auken (S) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 3/10 84).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 4:

Forespørgsel til forsvarsministeren [om forsvarrets ordning i perioden 1985-87 får konsekvenser for medlemskabet og kommandoforholdene i NATO].

Af Maisted (FD).

(Forespørgslen anmeldt 3/10 84).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 5:

Forespørgsel til udenrigsministeren [om dansk atomvåbenpolitik].

Af Gert Petersen (SF) og Albrechtsen (VS).

(Forespørgslen anmeldt 3/10 84).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Spørgsmål til ministrene:

Formanden:

Det som nr. 1 opførte spørgsmål (spørgsmål nr. S 35), der er stillet af hr. Qvist Jørgensen (S) til ministeren for kulturelle anliggender, og det som nr. 5 opførte spørgsmål (spørgsmål nr. S 40), der er stillet af hr. Kent Kirk (KF) til landbrugsministeren, udgår efter ønske fra spørgerne til skriftlig besvarelse.

Spm. nr. S 23

2) Til undervisningsministeren af: